

paa en rimelig og retfærdig Maade. Men Landstinget vil da ogsaa komme til at staa over for det fulde Ansvar og komme til at føle den fulde Byrde af at lægge Hindringer i Vejen for en saadan Løsning.

Men sikkert har Regeringen i ganske særlig Grad Ansvar for denne Sags Skæbne i Fremtiden. Thi det er Regeringen, som har foranlediget, at Sagen kommer netop i denne Form. Hvis Sagen udelukkende var rejst f. Eks. paa Socialdemokraternes Forespørgsel i Fjor, ved Optagelse af en almindelig Forhandling, vilde Regeringen kun staa med det almindelige hverdagsmæssige Ansvar, som den har over for enhver Lovgivningssag. Nu er Forholdet et andet, nu har Regeringen egenraadig og, som jeg sagde forleden Dag — jeg tror ikke, Udtrykket er for stærkt — halsstarrigt valgt en bestemt Fremgangsmaade til Løsning af denne Sag — den har faaet vor Tilslutning hertil paa Grund af Betimelighedshensynene —, men saa staa den ogsaa med et meget større Ansvar for, om denne Sag gennemføres, eller om den strander. Hidtil have vi ikke mærket meget til, at denne Regering har haft en fast Haand over for Landstinget, hverken som Ven eller som Herre. Hverken naar den optræder i den ene Form, eller naar den optræder i den anden Form, har det vist sig, at Regeringen har øvet nogen betydelig Indflydelse paa den Stilling, som Landstinget har taget til de Sager, som ere komne til Forhandling hos det. Det vil vise sig, om Regeringen i denne Sag kan have en fastere eller en heldigere Haand, end den plejer at have. Jeg vil haabe det, og jeg vil i alt Fald sige, at jeg haaber ogsaa, at Regeringen til fulde føler, at dens Ansvar i denne Sag er over det almindelige Hverdagsniveau, at naar det er den, som har faaet Lov til at føre an, har den ogsaa faaet Pligt til at føre Sagen saaledes, at hele denne Forhandling ikke maa blive en Omgaaelse af et Retfærdighedskravs Opfyldelse, men tværtimod det modsatte, en Løsning af det. Jeg vil som sagt haabe, at det høje Landsting maa kunne slutte sig til dette Forslag og derved skabe Betingelsen for, at vi inden for en rimelig Grænse kunne overse den Tid, da vi kunne faa en naturlig Rettelse af de abnorme Forhold, vi leve under.

Der kunde tænkes, at Landstinget sagde: Vi holde principalt paa det første Standpunkt, som Socialdemokraterne og det radikale Venstre indtog, Opfyldelsen

af Grundloven. Man kan imidlertid ikke forudsætte, at Landstinget med Kraft vil gaa med til at søge at overbevise de vaklende i dette Ting om, at det var Vejen. Man kan imidlertid ikke sige, at den Vej maa man ikke anvende, fordi den er aldeles ufarbar. Thi endnu saa sent, som da vi havde dette Forslag til første Behandling, talte det ærede Medlem, som da førte Ordet for Regeringspartiet, det ærede Medlem for Nørresundby (J. Jensen), om, at der var forskellige Alternativer, hvorunder man kunde løse denne Sag, og at dette kunde tages op til Drøftelse og Overvejelse. Derfor kan det ikke, selv paa det nuværende Tidspunkt, være en Forseelse at nævne, at der er denne Vej. Efter min Mening vilde man ikke paabyrde sig et urimeligt Ansvar ved at anbefale resolut at slaa ind paa den. Det samme vilde dog kunde opnaas ved at gaa til en Grundlovsændring under den mere beskedne Form, som vi havde tænkt os, nemlig ved i Stedet for 16,000 at sætte 20,000 eller et Tal deromkring, som man kunde enes om. Men det er en rent teoretisk Betragtning, her kunde gøres gældende, thi man kan ikke forudsætte, at det skulde være en Tilfredsstillelse for Landstinget, men vel snarere det modsatte, og naar det er Tilfældet, er der kun en Vej at gaa for at faa en Løsning, nemlig, at Landstinget slutter sig til dette Forslag.

Under Forhandlingerne her og særlig i Eftermiddag har et Moment spillet ind, som vi hidtil have været fri for i den offentlige Forhandling om denne Sag, og som jeg beklager ikke har kunnet holdes ned. Selv om det kun er kommet ret dæmpet og beskedent frem, har det alligevel givet Forhandlingerne et vist Præg, som jeg som sagt havde ønsket kunde have været undgaaet ved denne Lejlighed. Det er den Maade, hvorpaa forskellige Udtalelser hentydede til Partihensyn, Klassehensyn eller alle den Slags Hensyn ved denne Sags Ordning. At vi alle ere Mennesker, og at altsaa saadanne Betragtninger kunne komme til at gøre sig gældende i den personlige Overvejelse, vilde være for meget at nægte. Her staa vi imidlertid med saa store Forpligtelser og Hensyn, at det maa være en almenparlamentarisk Pligt at dæmpe alle Tendenser i den Retning saa stærkt, som det overhovedet er muligt. Det har ogsaa været Tilfældet i de allerfleste af vore Forhandlinger, men i Eftermiddag var det nærværende, om jeg saa maa sige: at brænde af, idet dette rent menneskelige Hensyn stak sig